

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj:
Egy évre 8 Pengő, 1/2 évre 4 Pengő, 1/4 évre 2 Pengő,
számonként 20 fillér.

Társadalmi és politikai hetilap

Főszerkesztő:
Dr. UDVARI JÓZSEF

Hirdetések díjai:

Hivatalos hirdetések félhasábig 6 Pengő,
nyiltér soronként 40 fill. Álláskereső hirdetése 80 fill

FELHÍVÁS

Szilágysárvármegye közönségéhez!

A rendkívüli esőzésektől megduzzadt patakok és folyók szennyes áradata vármegyénk egy szép részét rettenetes vízárral öntötte el.

Egy életen át gyűjtögetett polgári vagyonok, kedves családi fészkek a tomboló vízárban órák alatt semmisültek meg és legszegényebb testvéreink minden ingósága, sok helyen utolsó párnái is a rohanó víz martalékává lettek. Nagyon sokan csak életüket tudták megmenteni. Eddig körülbelül 200 családi ház dőlt össze és az ár vonalán ezerszámra lettek lakosaink hajléktalanok.

Az elszenvedett kár ma még felbecsülhetetlen s a pusztulás képe épen akkor rajzolt vigasztalan képet Szilágyság mezőire, amikor népünk verejtékes küzdelmével már-már munkájának gyümölcse után nyúlt és a családi hajlékokkal együtt sok helyen megsemmisültek úgy a betakarított, mint a még kint levő termények is.

Hisszük, hogy ebben a lesújtó sorscsapásban megtaláljuk a kormányzat és az ország támogató kezét. Hiszen a közelmúltban épen a Szilágyság népe az, amelyik az anyaország árvízkáraihoz áldozataival jelentékenyen és sok jó lélekkel hozzájárult.

Viszont azonban az első gyors segítség kezével nekünk kell — szilágysárvármegyének — csapással sújtott károsodott lakosságunk segítségére sietnünk és ezt részükre biztosítanunk.

Erre az adakozásra, gyors segítségnyújtásra hívom fel vármegyém egész lakosságát. — Ehez a gyűjtőmunkához kérem a társadalmi egyesületek sorompóba lépését és kérem a vármegyém minden jó lélekkel bíró lakosának bármily csekély áldozatát, segítségét.

Minden községben és városban gyűjtő-bizottságok alakulnak. Ezek fogják kiküldöttjeik útján fölkeresni lakosságunkat, hogy akár pénzt, lehető terményt, némi ruhát, valami bútort, vagy épületanyagot adakozzanak.

Adakozzon mindenki, aki a vármegye károsodott lakosságával lelki közösséget érez, hogy része legyen a keserves könnyek felszárításában.

Akik a csapástól most mentesek, gondoljanak azokra, akik megyénkben mindenükből kifosztva, fejük fölött fedél nélkül, indulnak a szorongó télnek.

Legyen az Isten áldása azokon, akik segítenek, akik áldozatot hoznak!

Zilah, 1941. szeptember 4.

Dr. GAZDA ENDRE,
Szilágysárvármegye alispánja.

Az árvízkárosultak összesítése.

Mult heti lapunkban részletesen megírtuk a Kraszna áradását és beszámoltunk arról a borzalmas katasztrófáról, amellyel sújtotta városunkat. Az első napokban még fel sem lehetett mérni a maga valóságában a kárt, mert mindig több és több ház dült össze, illetve lett lakhatatlan.

A város vezetősége mindenről szinte személyesen győződött meg, bejárva az árvíz okozta területeket.

Óriási munka indult meg a kár felvételére, adatgyűjtésre, feldolgozására.

A részletes névsor és kár, tekintettel nagy voltára, még mindig nincs teljes részletességével elkészítve, csak nagyjában tudjuk tájékoztatni olvasóinkat.

Arról azonban mindenki meg lehet győződve, hogy az előjáróság mindent megtesz, szinte erejét tulfeszítve is, hogy az adakozás, a gyűjtés és állami támogatás minél szélesebb alapon haladjon, mert csak megfelelő összeg rendelkezésével tudja a fájó sebeket begyógyítani. Szerettem volna látni, ha mindenki ott lehetett volna, amikor Udvar polgármester ur helyszíni szemlét tartott a Kraszna szörnyű pusztítása után és szeretett városának pusztulása felett sirt. Nem hiszem, hogy a 22 év szen-

vedése jobban megviselte volna, mint ez a szomorú kép, amely eléje tárult a Kraszna mindkét partján.

Ebben a zokogásban azonban benne volt mégis egy polgármesternek minden biztatása lelkének szebb jövőre való biztos ígérete.

A munka pedig valóban meg is kezdődött és szépen halad előre, úgy, hogy a következő számunkban már részletesen közölhetjük a károk nagyságát és a rendelkezésre álló eddigi erőket.

127 ház dült össze, 342 szobával. 48 műhely, istálló, 34 lakás lakhatatlan lett 63 szobával. Körülbelül 70 lakóház rongálódott meg annyira, hogy szükségképpen esetleg lakható.

Felsorolhatatlan természetesen az az ingóság, amelyet 559 lakos szenvedett el: butorban, ruha és ágyneműekben, élelmiszerekben, konyha és gazdasági felszerelésekben, terményekben, árucikkekben, állatokban, tüzi- és haszonfákban, stb., stb.

Kraszna, Kraszna, nincs most medredben annyi víz, mint amennyi könny kihullott a szemekből szörnyű pusztításod után.

F. P.

Bezárult a Nyári Napközi Otthon.

Utolsó nap a gyermekek nyári paradicsomában... Szeptember 9-én ért véget a Napközi Otthon nyári feladata. Két hónapig boldog gondtalan otthont nyitott hatvan gyermeknek, a szilágysomlyói óvoda, ahol július 9-én nyitották meg a Napközi Otthont.

A bezárás nem folyt le oly ünnepélyes külsőségek között mint a megnyitás. Balogh Anna és Csatári Szücs Margit ugyan ott voltak délben, de az árvízkárosultak ügyében elkellett menniök, az inségesek elhelyezéséről gondoskodni. Így csak a vidáman kergetőző boldog arcu gyermekek fogadnak bennünket az udvaron, s az épületben, amelynek kapui holnap már bezárulnak előttük. És Vida Jánosné a kedves „óvónéni” aki ott sűrűforog közöttük s valóban óvja őket anyai gondoskodással. Könnyes szemekkel mondja: mily boldogok voltak szegénykék. És holnap már hiába jönnek. De legjobban sajnálom ezt a kicsi edeset, — s karjaiba kapja a tíz hónapos kékszemű Ilonkát, aki csöpp kis szívének minden bizó mosolygó hitével, szeretetével borul a védő, szerető karok közé. Ez a bájos edes csepp otthont keres, szülői szeretetet. Edesapja meghalt, anyja kénytelen volt szolgálatba szegődni s nem viheti magával kisdédét, akit szeretne örökbe adni jó embereknek. Talán a jobb módú gyermektelen házaspárok közül akad valaki, akinek szívében ott ég az eddig ki nem elégíthető szülői érzés és magukénak vállalják ezt a bábajos kicsi leánykát, aki csepp kezeccsével oly boldogan repes, mintha tudná, várná, hogy

ebben a könnyörtelen világban az ő sorsa, jövője fölött megindul az irgalmas szeretet. Bár úgy lenne.

Az árvízkárosultakért.

Nemcsak a szegény gyermekek találtak menedéket a Napközi Otthonban, hanem az árvízkárosultak is.

A rettentő elemi csapás száz és száz agyonrémtől, kimerült menekültje kapott itt napokon keresztül ellátást. Az első reggel 102 forró kávét főzött és osztott szét Vidané az óvoda falai közé menekült szerencsétlenek között kedden délben 300 ebéd, 310 vacsora, szerda reggel 160 kávé, 300 ebéd, 280 vacsora, csütörtökön, pénteken, szombaton, hétfőn is, reggeli, ebéd vacsorát kapott sok száz menekült. Még most is ott van néhány sokgyermekes család, akik csodákat mesélnek Vida Jánosnéról. Ez a törékeny kicsi asszony mennyit dolgozott, főzött, tálalt, ápolt, vigasztalt, úgy járt-kelt a sok száz tönkrement reményű ember között, mint az élő jószág. Balogh Anna és Csatári Szücs Margit pedig nemes fáradhatatlan tevékenységgel azon buzgólkodtak, hogy legyen miből főzni, sütni az árvízkárosultak részére. Ezekben a tragikus napokban ők hárman szép és nagy munkát végeztek. Áldják is őket a sorsüldözöttek.

Bucsuzunk.

Ragyogó júliusi napon nyílt meg a Napközi Otthon, társadalmi előkelőségek s egyesületi vezetők jelenlétében adták át rendeltetésének életre hívói, dr. Udvar polgármester

és dr. Kiss tisztiorvos. Most pedig az utolsó nap, esős, szomorú, senki sincs itt, mert mindenkit leköt az árvizkárosultakról való gondoskodás... csak hatvan gyermek játszik gondtalanul mert ők még nem tudják, hogy minden szép és jó elmúlik egyszer, s hogy nyári tündérkirályságuk a mai nappal véget ért.

Egyetlen halálos áldozata van a szilágysomlyói árvíznek.

A fővárosi lapok — kolozsvári hirdás nyomán — úgy emlékeztek meg a szilágysomlyói árvízről, mint amely hat halálos áldozatot követelt. Ez a tévedés, mint utólag megállapították — onnan eredt, hogy több embert elsodort a víz, akit csak másnap találtak meg s mivel az első mentési munkálatoknál nem sikerült őket házaikból kihozni, azt hitték, hogy a romok maguk alá temették őket.

A hatalmas erejű és borzalmas hatású árvíznek csupán egy halálos áldozata van: *Vásárhelyi Gyula* ny. vasutas; akit nem lehetett házából kimenteni. A ház összedőlt és mindenki azt hitte, hogy a szerencsétlen ember a romok alatt lelte halálát. Amikor már meg lehetett közelíteni a rombadőlt házat, tűzoltók, katonák és önkéntes mentők siettek a romok eltakarítására, hogy legalább a holttestét találják meg a közismert és köztiszteletben álló vasutasnak, ha már az életét nem lehetett megmenteni. Azonban a romok alatt csupán a kabátját találták meg. Holttestére a közeli kukoricásban bukkantak rá.

A tragikus halált halt *Vásárhelyi Gyulát* szeptember 5-én helyezték örök nyugalomra az egész város részvéte mellett. A árvíz halálos áldozatát feleségén kívül öt gyermek gyászolja.

Nem kötelező a formaruha a középiskolákban.

Az iskolai év kezdetével több fontos tanügyi rendelkezés látott napvilágot. Megjelent a nyolc osztályos elemi iskola tanterve, mely az életre való nevelést tűzi ki főcélul.

A szülőket erősen érdekli az intézeti formaruha ügyében történt rendelkezés. Az anyagihiányra való tekintettel ezután nem lehet a szülőket kötelezni formaruha csináltatására.

Budapestben már megkezdte működését a felnőttek iskolája, ahol esti tanfolyamokon négy éves tanterv alapján 25—40 éves hallgatók oktatásával foglalkoznak, kik négy év után érettségét kapnak. A kultuskormány tervbe vette, hogy nagyobb iskolákban is engedélyezi a felnőttek iskoláját.

Ujra bucsuztatunk...

A múlt számunkban bucsuztattuk el *dr. Vass Menyhért*, h. rendőrfogalmazót s most újra egy kedves rendőrségi tisztviselőtől bucsuzunk. *Bácsalmássy József*, detektívcsoportvezető, akit egy éve vezényelték ki Somlyóra s akit később ide is vezényelték — áthelyezték Miskolcra. Helyette Mikolcra Somlyóra helyezték *Monostory László* detektívcsoportvezetőt. A szimpatikus Bácsalmássy, így újra visszakerül volt állomáshelyére, ahol családja is él.

Másik személyi hírt is közlünk. *Dr. Vass Menyhért* h. rendőrfogalmazó helyére *dr. Juhász László*t nevezték ki. Az új rendőr h. fogalmazó Gyékényesről jön Somlyóra s a közeli napokban már el is foglalja új állomáshelyét.

Fémipari közégvállalat gyakorlott villamos- és autogén-hegesztőt keres.

Ajánlatok: IKARUS R. T. Budapest. XIII., Országbiró u. 26/b.

Hosszulejratu hitelek folyósításával siet a kormány a kisiparosok segítségére.

Az utóbbi időben tapasztalható áremelkedések talán a kisiparos osztályt érintik legjobban, hiszen a részükre szükséges dolgok ára majdnem kétszeresére emelkedett. Ezeket az árakat csak az a kisiparos tudja megfizetni, aki nagyobb tőkével rendelkezik.

Az illetékes kormánytényezők, átérezve a kisiparosok helyzetét, nagyfontosságú és a kisiparosokat nagymértékben segítő rendelkezést hoztak. A rendelkezés értelmében a magyar királyi Kormány lehetővé teszi, hogy a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészek kézmű, kis- és középiparosai, továbbá az Iparosok Országos Központi Szövetkezetének keretébe tartozó szakipari szövetkezetek hosszulejratu, enyhe feltételű kölcsönben részesülhessenek. A kölcsön figyelemmel lesznek a kérvényező üzemi berendezésének arányára is.

A minisztertanács megállapításai szerint a következő hitelek folyósítását lehet kérni:

1. *Ingatlanfedeztetű kölcsönök bekebelezés mellett.* 2. *Munkahitelek (termelési hitelek) a közhatóságoktól elnyert meghizatások ellenértékének, azaz a vállalati összegnek engedményezése ellenében.* 3. *Áruváltó — leszámítolási hitelek, azaz olyan váltóknak leszámítolása, amely-*

ket az iparos vevőtől, vagy megrendelőitől kapott, a készpénzben ki nem egyenlített vételárak fedezésére. 4. *Szakipari szövetkezeti hitelek az előbb említett intézet kötelékébe működő szövetkezetek üzleti tevékenységének lebonyolításához szükséges forgótőké céljára.* 5. *Üzemi hitelek, a berendezések korszerűsítésére, kiegészítésére, valamint a raktárkészlet pótlására.*

A felsorolt kölcsönöket váltókölcsönök formájában folyósítják. A kölcsönök visszafizetési határideje egytől-nyolc évig terjedhet, a kölcsönt igénybevevő üzem terjedelmének és a kölcsön felhasználásának megfelelően.

Az igényelt kölcsön után ezidőszent 5 százalékos kamatot kell fizetni, ez a kamat azonban a Nemzeti Bank leszámítolási kamatlábnak változásához igazodik.

A kölcsönt az Iparosok Országos Központi Szerve (Budapest IV. Piarista utca 6.) folyósítja. Bármilyen erre vonatkozó kérdésben ide kell folyamodni a hatósági a hatósági ipartestületen keresztül.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a kormánynak ez az újabb szociális intézkedése nagymértékben hozzájárul majd a kisiparosok helyzetének enyhítéséhez.

Télen is változatlanul érvényben marad Magyarországon a nyári időszámítás.

Mint illetékes helyről értesülünk a nyári időszámítást az ős bekövetkeztével sem fogják megváltoztatni. E kérdéssel a közelmúltban foglalkozott a minisztertanács és megállapította, hogy a jelenlegi rendkívüli viszo-

nyok az időszámításnak egy órával való eltolását a téli hónapokra is indokoltá teszik. Így tehát a mostani óraszámítás az ország egész területén, a tél folyamán is változatlanul fennmarad.

Rendőrségi napló.

Elveszett pénztárca. *Kincses György* szilágysomlyói lakos Szilágysomlyóra jövet a nagyfalusi uton elveszítette 280 pengő tartalmazó pénztárcáját. Becsületos megtaláló illő jutalomra részesül.

Gyümölcsoltvajok. A rendőrségre több feljelentés érkezett, hogy a szőlőkben és gyümölcsösökben tolvajok garázdálkodnak. *Schill Viktor* szőlőjéből mintegy 250 kgr. őszi barackot loptak el. A rendőrség a tolvajokat öt fiatalok személyében elfogta. *Körösi György* gyümölcsösében az összes szilvát kb. 300 liternyit loptak le. Tizennégy fiatalok tolvajt fogott el a rendőrség. *Marginean Gábor* kertjéből a dínnyéket pocsékolták meg, amit el nem vittek, azt meglékelve otthagyták. A kára 70 pengő. A rendőrség négy fiatalok dinnyetolvajt fogott el. Az agilis szilágysomlyói rendőrség ugyan minden esetben elfogta a gyümölcsoltvajokat, de hogy a hasonló károsodásoknak elejét vegyék, a somlyói gazdák helyesen tennék, ha csőszt tartanának, aki elriassa a tolvajokat. Az elfogott fiatalok tolvajok felett a fiatalok bírósága fog ítélni.

Korcsmai verekedés. Nánási József korcsmájában egyik vasárnap délután összeszólalkoztak a civilek és katonák. A vita verekedéssé fajult, amelynek során nem csak emberi fejek törtek össze hanem székek is és rengeteg pohár és üveg. A korcsmáros feljelentésére a megindított nyomozás megállapította a verekedők neveit s ellenük vagyonrongálás címén megindították az eljárást.

Kabátoltvajt köröznék. A közelmúltban lopás történt a Máté testvéreknél. Ismeretlen tettes az istállóból elvitte a kocsisok kabátjait. A feljelentésre megindult nyomozás már másnap eredményre vezetett, amennyiben megállapították a tettes személyét, akit azonban nem sikerült elfogni, mert szökésben van. A kabátoltvaj fiatalembert körözik.

Lopott tyukot árult. A rendőrség a piacon letartóztatta *Szász Ida* foglalkozás és lakás nélküli csavargót, aki éppen négy lopott tyukot akart tudni. A lopott tyukokat a rendőrségen tulajdonosuk átvehetik.

Talált ernyő. A rendőrségre beszoáltattak egy női esernyőt, amelyet tulajdonosa a postán felejtett. Jelentkezzen érte a tulajdonos, a rendőrség 11-es szobájában.

Fémipari közégvállalat hosszabb gyakorlattal bíró, német nyelvet is beszélő
őskeresztény

**kohómestert és
fémöntőmestert
keres.**

Ajánlatok: IKARUS R. T. Budapest, XIII., Országbiró u. 26/b.

**A legjobb
gyártmányu
Töltőtollak
nagy választékban
Lázár-nál!**

Kolauch faiskola — Szeged,

ajánl:

**gyümölcsfákat, bogyósakat,
diszfákat, cserjéket, rózsá-
kat fenyőket, lomb- és
tülevelükből magági
csemetéket.**

HIREK

Felelős szerkesztő
és kiadó:
Lázár Géza

Főmunkatárs:
Somlyói Eller Gizella

— **Kedves ajándék a harctéren küzdő kerékpáros zászlóaljoknak.** A m. kir. kerékpáros zászlóaljok harctéri eredményeinek elismeréseképpen „a vitéz kerékpáros honvédeknek — A Magyar Kerékpáros Szövetség” felirással 60.000 darab cigarettát ajánlott fel. A szeretetadomány továbbításáról és szétosztásáról a honvédelmi miniszter gondoskodik. A honvédelmi miniszter egyben köszönetet mondott a Kerékpáros Szövetség vezetőségének és minden egyes tagjának hazafias áldozatkészségük megnyilvánulásáért.

— **Október első hetében tartják meg Budapesten az országos katolikus nagygyűlést.** A 29-ik országos katolikus nagygyűlést október 5-én, 6-ikán és 7-ikén hívják egybe Budapesten.

— **Illetékmentesek a mezőgazdaságban vezetett könyvek.** A magyar pénzügyi szabályok szerint a gazdaságban vezetett könyvek illetékmentesek. A gazdának csak abban az esetben kell gazdasági könyvei után illetéket leróni, ha a könyvekben a mezőgazdasággal kapcsolatban mezőgazdasági, ipari vagy kereskedelmi vonatkozású bejegyzések is szerepelnek. Abban az esetben, ha a gazdának mezőgazdasági ipari üzeme van, vagy kereskedést folytat, de a gazdasági ügymenete könyvvitelileg el van választva, a gazdasági rész illetékmentes. Ha azonban a bejegyzések vegyes természetűek, akkor illeték alá esik. Az illetékek mérvéről és leróvási módjáról a m. kir. adóhivatalok adnak felvilágosításokat.

— **Magyar nyelvű küldeményeket is továbbít a román posta.** Mult számunkban megírtuk, hogy a román postaigazgatóság enyhített eddigi szigorán és Romániába lehet küldeni levelezőlapokat, nyomtatványokat, postautalványokat stb. Most közöljük olvasóinkkal, hogy ezentúl magyar nyelven is lehet írni Romániába. Természetesen a román cenzura minden küldeményt ellenőriz.

— **Mit tarthat meg a gazda kenyérszükségletének fedezésére az 1941-42 gazdasági évben?** A m. kir. közelítési miniszter 352.700—1941 sz. rendeletével megszabja: 200 kg. gabonát kell engedélyezni minden olyan vámörlésre jogosultnak, tekintet nélkül foglalkozására, nemére, vagy életkorára, akinek magasabb fejadag nem jár. 250 kg. fejadagot lehet engedélyezni az olyan 10 és 60 év közötti férfimunkásnak, akiről köztudomású, hogy az év nagyobb részében nehéz testmunkát végez. A gazdasági cselédek fejadagját korra való tekintet nélkül 250 kg.-on felül a tényleges szükséglet mértékéig, legfeljebb azonban a konvenció erejéig lehet megállapítani.

— **Hercegprimási körlevél a hivek templomi elhelyezkedéséről.** Serédy Jusztinián hercegprimás körlevelet adott ki a hivek templomi elhelyezkedéséről, amely szerint az ősi szokásnak megfelelően kívánatosnak mondja, hogy a templomban a hívők nemek szerint, különválva helyezkedjenek el és pedig úgy, hogy a nők az evangéliumi, a férfiak pedig a leckeoldalt foglalják el. Eppen ezért a körlevél felhívja a plebánosokat, hogy tőlük telhetőleg iparkodjanak a templomokban a régi elhelyezkedési rendet visszaállítani. A körlevél a továbbiakban arra utasítja a plebánosokat, hogy a hiveknek a szószékről magyarázzák meg, mi az egyháznak ebben a kérdésben a törvénykönyvekben kifejezett óhajtása és tapintatos módon iparkodjanak őket a régi szokás megtartására rábizni.

— **Megalakult a karády-frizurás kislányok klubja.** Erről közöl képes riportot a Színházi Magazin új száma. Cséplés Szeleczky penci birtokán. Igaza van-e Máriának? Magyar revü Berlinben. Színész-nő-mák és babák. Albrecht főherceg megnyitja a balatoni sportteret. Részletes tudósítás a nagy német divatbemutatóról és még sok érdekes riport, vicclap, szindarab egészíti ki a Színházi Magazin kitűnő új számát. Melléklet a Kis Magazin.

— **Megjelent a repülők lapja.** A kassai repülő hadnagyavatásról közöl színes leírást és szép felvételeket a Magyar Szárnyak repülésügyi folyóirat most megjelent új száma. Bombázóink és vadászrepülőink harcairól, valamint a vitorlázórepülők munkájáról szóló beszámolók érdemelnek még említést. A lap közli még a szovjetelleni háboru első magyar repülő hősi halottjainak, *Békássy Vilmosnak* a finn öböl fölötti küzdelmét. A légi háboru eseményeit *Bisits Tibor* repülőőrnagy, míg a világrepülőhíreit *Udvary Jenő* repülőszázados írja. Cikket írtak még a hármashatárhegyi vitorlázó telep életéről *Raczko Lajos* főoktató. A lap a szokásos rovaton kívül új repülőregényt is közöl. *Jánosy István* szerkesztésében megjelent Magyar Szárnyak mindenütt kapható. Ára 50 fillér. Mutatvány-számot a kiadóhivatal (Budapest, Király-utca 93.) kívánatra ingyen küld.

— **Zongorahangolás.** Szigeti, a hírneves zongorahangoló, a helybeli zárdai zeneiskola meghívására Szilágyosomlyóra érkezik, mely alkalommal zongorahangolást és javítást szakszerűen, garanciával vállal. — Meghívást — vidékre is — „Lázár” könyvkereskedés cég címén kér.

— **Kimaradt az árvízi tudósításunkból** fiatal tűzoltóink szerepe, pedig nemcsak orosz-lánrésztük volt a mentési munkálatoknál, hanem a legelsőök voltak, akik a veszedelem színhelyein megjelentek és az utolsó is voltak, akik onnan eljöttek. Sőt még napok múltán is ők voltak azok, akik a munkaszolgálatra beosztottakkal segítettek a pincékbe ömlött vizet kiszivattyúzni. Cselekedetük szintén fel van jegyezve a többiek mellé. — **Ölvedi Lajos** tűzmeister vezetésével kiténtették magukat: **Ölvedi József, Ölvedi István, Szabó Balázs, ifj. Kerekes Viktor, Janó Ferenc, Mikula Lajos, Marmorstein Imre, Henzel Zoltán, Szabó Zoltán, Kohl János, ifj. Vida János, Grünbaum Lajos, Sólyom Antal.**

— **Hangverseny az árvízkarosultak javára.** Vasárnap este fél 9 órai kezdettel a kath. kulturteremben nagyszabású hangverseny lesz az árvíz karosultak javára. Felhívjuk a lakosság és a zenekedvelők figyelmét már előre, mert olyan műélvezetben csak ritkán, Szilágyosomlyón talán soha még nem volt részük a hallgatónak. Tekintettel természetesen a nemes célra, reméljük, hogy a hívőszót mindenki megérti és ott látunk majd mindenkit felekezeti, nemzeti és minden másféle szétválasztásban élőkét, különbség nélkül. — Belépti-díj: 2, 1.50 és 1 P. Felülfizetéseket szívesen fogadunk és nyugtázni fogjuk a „Szilágyosomlyó”-ban.

— **Megszűntek az északkeleti ország-részekben a távbeszélő korlátozások.** A hivatalos lap csütörtöki száma közli a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter rendeletét az ország északkeleti részére elrendelt távolsági távbeszélő magánforgalom korlátozásának megszüntetéséről. A rendelet hatályaon kívül helyezi az ország északkeleti részén a távolsági távbeszélő forgalom felfüggesztéséről 1941. július 3-án kiadott rendeletet.

— **A Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő Iroda figyelmeztetése.** A Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő Liga iroda a következőket közli: A tengerentuli hagyatékokkal kapcsolatban a Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő Iroda (Budapest, VIII. Fiumei-u. 4. sz.) már több ízben az érdekeltek tudomására hozta, hogy érdekük leghatékonyabb védelmezője a magyar külképviseleti hatóságok és igen káros volna, ha a hivatalos szervek megkerülésével rokonoknak, ismerősöknek, vagy éppen ismeretlen ügy-nököknek adnának meghatalmazást ügyeik elintézésére. Az iroda felkérte a községi előljáróságokat hogy az érdekeltek az élő, vagy néhai hozzátartozóik amerikai lakhelyéről érkező hivatalos, vagy ügyrendszerű nyomtatványokat írják alá, hanem saját érdekükben küldjék be a kivándorlókat és visszavándorlókat védő hivatalnak, amely megfelelő tanáccsal és utmutatással fog szolgálni a megteendő lépéseket illetően.

Hirdessen a „Szilágyosomlyó”-ban!

ANGORAGYAPJUT

110 pengős kilogramm árig
bármily kis vagy nagy mennyiségben
kézpénzért vásárol
vagy
angorafonalra **átcserél**
gróf **Károlyi Józsefné**
gépzemű
fonodája az **„ANGORATEX“**
Angora-fonó és Kikészítő Kft.
BUDAPEST, IX., Vaskapu u. 33. sz.

— **Elhelyezést nyernek Budapesten az erdélyi háztartási alkalmazottak.** Az Egyesült Női Tábor legújabb Cselédotthont állított fel Budapesten, melynek célja az erdélyi származású háztartási alkalmazottak elhelyezése. Mindazok az erdélyi menekült nők, akik szeretnének budapesti háztartásokban elhelyezkedni, — szeptember 25-ig jelentkezzenek a szilágyosomlyói polgármesteri hivatal 8 sz. szobájában. A háztartási alkalmazottak, akik igénybe óhajtják venni az Egyesült Női Tábor segítségét, díjmentes vasuti igazolvánnyal, némi pénzzel és uti elemzsiával ellátva egyszerre indítják utnak Budapestre.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik tragikus körülmények között elhalt édesapánk temetésén részt vettek és gyászunkban vigasztaltak, ezuton mondunk köszönetet.
A **Vásárhelyi család.**

— **A debreceni nyári egyetem olasz hallgatói a magyar Pompeiban.** Annak a hétnek a keretében, amelyet a debreceni nyári egyetemnek befejezése után az egyetem olasz hallgatói a magyar fővárosban töltöttek, aug. 22-én d. e. felkeresték a Budapest határában évtizedek munkájával feltárt magyar Pompeit és annak híres muzeumát: az Aquincumi Muzeumot, amelyet Kupinszky Bálint, a nagy magyar archeológus fejlesztett a magyarországi római leletek egyik legfigyelemreméltóbb gyűjteményévé. Az új Olaszország lelkes fiatal gárdáját dr. Nagy Lajos egyetemi ny. r. tanár, a Fővárosi Muzeum központi igazgatója, a nagynevű archeológus és Szilágyi János dr. az Aquincumi Muzeum megbízott igazgatója kalauzolta. E kirándulás keretében nagy figyelmet keltettek az aquincumi ásatások legújabb napfényre került szenzációs lelete: Magyarország legrégebbi írásos köemléke a Kr. sz. után 20-ik évből, Tiberius római császár korából származó emléktábla, amelyet Drusus, a császár öccse emeltetett itt jártában, annak emlékére, hogy felépítette itt a római világbirodalom keleti határán a híres limest fenyegető germánok ellen az első dunaparti köerdőt. Aquincumból az óbudai hajógyári szigetre rándultak Itália tudnivaló fiai, ahol megszemléltek az új Dunahid építkezésével kapcsolatban feltárt római helytartó-palotának most előkerült maradványait, amelyek a Hadrianus császár uralkodási idejéből származnak, a Kr. u. i 130. év körül. Különös figyelmet keltett a tudós kalauzolónak az a közlése, hogy a Hadrianus császár, a római világbirodalom egyik legnagyobb uralkodója, a híres világutazó, ifjúkorában Aquincumban viselt közigazgatósági tisztséget és ebben a municipiumban sajátította el először kicsinyben a kormányzás művészetét, amelyet később, mint császár ritka tökélyé fejlesztett.

Zongorát

2-2

rövidet, vagy **PIANINOT**
ár és részletes leírással meg-
vételre keresek.

Ajánlat: **Fehér Lajos**, írógépkereskedő,
Kolozsvár, Deák Ferenc u. 2.

Erdélyi életképek.

Irta: Fügedi Péter.

Most volt egy esztendő fordulója annak, hogy a 20 éves, tehát a nagykorúságot megérni nem tudó kis Entente hatalmaknak, Trianonban megkezdett álarcosbálja másodizben is rövidzárlatot kapott a Belvedere bécsi palotában.

Az örökkétartónak vélt békerongyokat elfujta a szellő, és velük eltűntek a történelem méregkeverő benesei.

A történelem új szinpadára a régi nemzeti térképeket megközelítő rajzok jelentek meg, illetve léptek fel, s mozgószeretpet kapott az eddig félretolt magyar hadsereg is, ujjászületett, katonás fegyelmességében és letűnt az általuk hangoztatott nagy mese álmok maszkba öltözött figurája. De félretolták a nagy angol-garanciák bábuit is.

Es most elmerengő szemünk előtt újra bevonultak azok a magyar honvédek, akik után jött az igazság napja, hogy új magyar életet teremtsenek ott, ahol mindig is magyar volt az élet, csak 22 évig volt szünet és csak új tavaszt kellett bele lehelniök a rónaság végtelenségébe.

A megtermékenyítő magyar élet aztán virágba borította minden gondolatát, vágyát.

A 22 évi rossz álomnak pedig minden emlékét elvitte: az ősz lomb-hullató szele.

Azóta magyarul dalolnak a csiki gyöngyvirágos erdők, nem panaszkodik többé a Hargita, Siró keserve nem hozza többé felénk a magyar szenvedést. Fájó sebeinkre — legalább is nagy részben — balzsamot rakott az európai újjárendezés történelmi diagnózisa.

Most azonban, amikor az évfordulónak leirhatatlan örömmámorában fürdik a lelkünk, s visszatükröződik bennünk ennek felejthetetlen emlékű ragyogása, vetítsünk, néhány képet okulásul befelé, önmagunk fehér lelki-vásznára, a multból, jelenből, a jövőre!

Az első kép még a régi szomorú világból való, amikor a székely lelkének keserősége zokogott szive rejtekében, hogy hová, merre menjen?

„Szegény székelynép,
Akár hova lép,
Akár merre jár,
Az itala könny,
A kenyere sár.”

S hozta őket a hontalanság keserű gondolata hozzánk, tul a Tiszára, ahol meghallgattuk fájdalmas panaszukat. Megfogtuk a kezüket, sőt kenyeret is tettünk bele. Megosztottuk a mi kicsire szabott, barna kenyereinket velük. Megsírattuk a hazát együtt, s hozzá fogtunk a munkához.

Bár az volt a gondolatunk, hogy jobb szolgálatot tehettek volna az erdélyi magyarságnak, ha ott maradtak volna, nem tettünk nekik szemrehányást, s bár mi tizezrével állás nélkül maradtunk, nem nehezteltünk rájuk. Tudtuk, bizó reménységgel hittük, hogy ez nem maradhat így sokáig. Ők is mindig emlegették, hogy csak az a Nap virradjon meg, már jönnek is vissza. Abban a bucsu ölelésükben aztán benne lesz a testvéri hála minden fokozata.

A második kép már a boldog pillanatot mutatja. Most valósul meg minden székely álom. Mi pedig elbocsájtásuk alkalmával lelkükre öleljük engesztelődésül a sok szenvedésért a hontalanságukat édesre változtató örömminket.

Ezen a képen azonban csak kevesen vannak. Ritka a soruk a hazavágyakozó székelyeknek. Nem értjük!

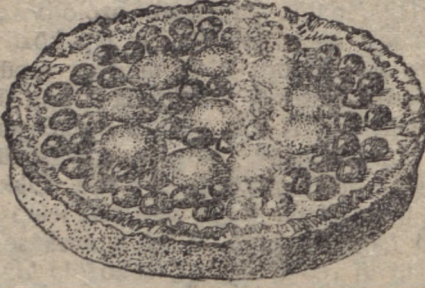
Nem tudjuk, mi történhetett? Elfelelték volna az erdei források hazahívó csobogását? Nem vonzza talán már őket a Kárpátok vadregényes tája? Elfelejtették volna már az erdők szerelmes csábitásait?

Harmadik kép. Ezen jövőnk mi, akik eddig állás nélkül voltunk, vagy kis darab volt a kenyereink. Elhoztuk egész lelkünket. Elhoztuk az ott maradt székelyek üzenetét a fenyvesek leveleinek, a hegyek suttogásainak. Elhoztuk lelkük egy darabját a Kárpátok koszorúinak, a csobogó hegyi patakoknak, hogy megölelhessük mi őket az ő hűtlen szeretetük helyett. Hogy legalább ne maradjanak egyedül az ismert, kedves tájak.

Majd mi itt dolgozunk. Bizonyára öröm-

Finom gyümölcs torta

1 tojás és 6 deka vajjal

TÉSZTA: 15 DEKA LISZT, 1 TEASKANAL DR. ÖTKER SÜTŐPOR, 6 DEKA CUKOR, 1 TOJÁS, 6 DEKA VAJ, 1 CSOMAG DR. ÖTKER VANILLINCUKOR.
RÁTÉT: 1/2 KG. NYERS, VAGY PAROLT GYÜMÖLCS. PL. CSERESZNYE ÉS BARACK VAGY EPÉR ÉS KAJSZIN BARACK.
GYÜMÖLCSKÖCSÖNYA: 4 DRB. ZSELATIN-LAP, 1/4 LITER GYÜMÖLCSLE VAGY VIZ

Dr. Ötker sütőporral és vanillincukorral
Időszerű és befűző receptkönyvet kívánságra ingyen küld :
Dr. Ötker A. Budapest, VIII. Conti-utca 25 szám.

mel várnak, akik 22 évig csak szenvedtek. S a kölcsönös keserőségek a feledékenység mélyébe taszítják egymást a szivekben és minden zavaró körülmények nélkül ölelhetjük egymást magáralált, szegény magyarok.

Negyedik kép. A székelyek és idejött magyarok között egy ék meredezik. Mi történt itt? Semmi. Csak a bevándoroltak ejtőernyősök lettek.

Ugy-e van még a székelyben humor? Van, van!

No, de nem baj. Csüggedés, vagy ernyedés nem vesz erőt rajtunk. Akkor nem lennénk méltó az ejtőernyős gondolathoz. Mert mi erre büszkéek vagyunk. Sőt azt szerettük volna, ha már legalább 20 évvel ezelőtt kinyílt volna ernyőnk.

Ötödik kép. Ezen a mi hibáink vannak. Nekünk is lehetnek, sőt emberi voltunknál fogva vannak is.

Hogy megrontottuk a szent demokráciát Erdélyben. Ide hoztuk a nagyzásimániát, a rangkorságot, stb. Lehet!

Minden esetre iparkodunk levetni ezt az idegen ruhát.

Bár az igazi demokrácia inkább lelki egygyólvadást jelent a különböző állású emberek között, és ez igen nehéz dolog, különösen erdélyiek között, ahol sokféle néplakik és egymást legalább is befelé, burkoltan lenézi, vagy ejtőernyősnek gondolja, mi nem zárkozunk el senkitől az egygyév tartozást illetőleg.

Másik hibánk, hogy nagyra tartjuk magunkat!

Bár mindenki olyan kalappal köszön, igaz, amilyen van neki, ez a ráfogás azonban csak kitalálás, amivel egyesek palástolni akarják elmaradásukat talán? Nem tudjuk. Minden esetre az nem hiba, mert mi teljes egészében tudtunk fejlődni, míg az itt maradtak bizony nem. Ők erről nem tehetnek.

Az is kitalálás, hogy a drágaságot a magyarok hozták ide.

Az kétségtelen, hogy itt sokkal olcsóbb volt mindig minden, mint nálunk. Románia sokkal gazdagabb volt, sőt az ma is, mint Magyarország. Azért a 22 évi szenvedés inkább megilletne bennünket, mint azokat, akik most ezt igen hangoztatják. Mi ejtőernyősök ezt már megszűrve fogadjuk, mert azt tapasztaltuk, hogy aki valóban szenvedett, nem kérkedik vele.

Az igazat valljuk csak meg. Voltak sokan, akik hozzásimultak az idegen uralomhoz. És csak szeptembertől verik nagyon a mellüket, ezek a szeptemberi magyarok.

Nem kívánjuk mi azt, hogy tőlünk tanuljanak magyarságot. Nem! De a szög mellé sem kell ütni. A diszmagyar ruha még nem jelent mindent.

Itt a haza sorsának közös vállalásán van a hangsúly. Azon a törekvésen, amely kölcsönös megbecsülést szerez nekünk munkánk

után, félre téve az önérzeteskedést, hogy az utolsó képet mi együttes erővel hívassuk elő, amely megjelenik s ez legyen a régi, boldog, nagy Magyarország.

„Muncitorul” hitelszövetkezet
Szilágysomlyó.

Meghívó.

A 2150—1941. M. E. sz. rendelet rendelkezései értelmében és az igazgatóság 1941 szeptember hó 11-iki ülésének határozata szerint a szilágysomlyói „Muncitorul” hitelszövetkezet tagjai ezennel,

rendkívüli közgyűlésre

vannak egybehiva, mely 1941. okt. hó 2. napján 9 órakor tartatik meg szilágysomlyón, a bank helyiségében a következő

tárgysorozattal:

1. A közgyűlés vezetőségének megalkulása és a jelenlevő tagok megállapítása.

2. Az „Actiunea” szövetkezettel való egyesülés elfogadása.

3. Az alapszabály módosítása a 2150—1941. M. E. sz. rendelet értelmében.

4. Az igazgatósági tagok megválasztása az új alapszabályok szerint.

5. A felügyelőbizottsági tagok megválasztása az új alapszabályok szerint.

Azon esetben, ha a fent kitűzött első gyűlés napján nem jelenne meg az alapszabály által érvényes határozathozatalra előirt számú tag, a közgyűlés ugyanazon napon két órával később, ugyanazon helyiségben és tárgysorozattal tartatik meg, amikor érvényes határozatok hozatnak, tekintet nélkül a megjelent tagok számára.

Az Igazgatóság.

Jobb családból való, 14—15 éves körüli keresztény fiut tanulónak felveszek.

SCHWARTZ IGNÁC cég divatáruház. 6—6.